

Dotýká se téměř všech

Zákon o hospodaření energií nedávno prošel zásadní novelizací

Aplikace nových vyhlášek či zákonů do praxe bývá většinou doprovázena mnohými nejasnostmi. Nejinak je tomu v případě zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, který byl od ledna letošního roku zásadně změněn. Navíc se tento zákon přímo dotýká velké skupiny populace České republiky. Jako jistý garant v této problematice vystupuje Asociace energetických auditorů, jejímž předsedou je Ing. Miroslav Marešovi jsme položili několik otázek.

Jaké jsou hlavní směry činnosti Asociace energetických auditorů a jak se podílí na aplikaci zákona o hospodaření energií?

Asociace energetických auditorů je jediným sdružením fyzických a právnických osob v ČR, které sdružuje oprávněné osoby – energetické specialisty pro činnosti vyplývající ze zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, v platném znění, konkrétně vypracování energetických auditů, energetických posudků, průkazů energetické náročnosti, provádění kontrol účinnosti kotlů a tepelných rozvodů, a provádění kontrol klimatizačních systémů. Mezi naše hlavní aktivity patří ochrana zájmů energetických specialistů, jejich další vzdělávání, stejně jako vzdělávání uchazečů o příslušná oprávnění energetického specialisty, osvětová činnost v oblasti hospodaření s energií a poradenství v oblastech kvality dokumentů a povinností vlastníků budov a energetických hospodářství. Asociace se rovněž významnou měrou podílela na tvorbě odborných návrhů změny zákona o hospodaření energií a nových prováděcích předpisů.

Zákon č. 406/2000 Sb. byl od ledna letošního roku zásadně změněn. Můžete vysvětlit základní podstatu těchto změn?

Novelizace zákona byla vyvolána Směrnicí Evropského parlamentu z roku 2010, která je závazná pro všechny členské státy EU. Dalším důvodem pro změnu byly poznatky

Ing. Miroslav Mareš.

z praxe za celou dobu jeho působnosti. Klíčové změny zákona byly provedeny v oblasti energetické náročnosti budov, v oblasti dokumentů zpracovávaných oprávněnými osobami, podmínek pro získání potřebných oprávnění a v neposlední řadě i v oblasti sankcí za neplnění podmínek zákona. Zákon rovněž nově nastavuje povinnosti vlastníků, společenství vlastníků a provozovatelů budov či energetických hospodářství související s dodržováním požadavků na energetickou náročnost. Jsou stanoveny podmínky pro nové stavby a změny dokončených staveb stejně jako podmínky pro provoz technických zařízení s ohledem na stanovená kritéria hospodárnosti využití energie.

Jak se zákon dotýká jednotlivých podnikatelských skupin?

Zákon se dotýká prakticky všech podnikatelských skupin, tedy vlastníků budov, fyzických i právnických osob, stejně jako provozovatelů a na druhé straně i oprávněných osob ke zpracování jednotlivých dokumentů – energetických specialistů. Je zřejmé, že všechny dotčené subjekty se v současné době musejí seznámit, a posléze ztotožnit s nově nastavenými podmínkami a příslušně upravit své chování. Je také zřejmé, že proces realizace změny zákona bude vyžadovat určitý čas na stabilizaci.

Jakou roli v oblasti legislativy hraje tlak EU na snižování energetické náročnosti staveb?

Orgány EU si kladou za cíl zvyšovat energetickou účinnost při výrobě distribuci i spotřebě energie. Svě úsilí zaměřují i na obecné snižování energetické náročnosti nových budov nebo změny dokončených staveb. Svými legislativními kroky

Evropský parlament postupně následně zavazuje členské státy k přijímání odpovídajících legislativních předpisů.

Často panuje názor, že přísnější legislativa omezuje trh. Jak se na problematiku regulace díváte vy?

Obecně platí, že jakékoliv regulační zásahy ovlivňují přirozeně se vyvíjející trh. Na druhé straně lze ze společenského hlediska, s ohledem na negativní vlivy na životní prostředí, považovat za účelné nastavení určitých kritérií v oblasti užití energie. V tomto smyslu chápu podmínky zákona o hospodaření energií jako společenskou či spíše politickou objednávku.

Novela zákona o hospodaření energií definuje poměrně silnou pozici pro oprávněnou osobu – energetického specialistu, a tím i příležitost pro rozvinutí podnikatelských aktivit fyzických osob. Jak chápe Asociace energetických auditorů možnosti rozvoje tohoto podnikatelského oboru?

Energetický specialista je v zákoně definován jako oprávněná osoba pro zpracování celkem pěti typů dokumentů. Oprávnění energetického specialisty se odlišují podle schopnosti, resp. splnění podmínek pro zpracování těchto dokumentů, konkrétně energetických auditů a energetických posudků, průkazů energetické náročnosti budov, protokolů o kontrole kotlů a tepelných rozvodů, nebo protokolů o kontrole klimatizačních systémů. Energetický specialista je ze zákona fyzickou osobou s příslušnou odpovědností za vypracované dokumenty. Na druhé straně je povinen při zpracování těchto dokumentů splnit i všechny zákonné požadavky na jejich rozsah, obsah a kvalitu. V současné době zaznamenáváme velký zájem o získání oprávnění energetického specialisty. Ne vždy však kvalifikační a odborné předpoklady žadatelů odpovídají požadavkům na výkon této činnosti. Asociace energetických auditorů má zájem na vytvoření korektního konkurenčního prostředí a svou činností podporuje získání potřebných odborných znalostí uchazečů. Současně je však nutné vytvořit účinný kontrolní tlak na ověřování kvalitativních parametrů zpracovávaných dokumentů. Lze tedy přepokládat

určitý rozvoj podnikatelského oboru s tím, že každý nový uchazeč o příslušné oprávnění musí vyhovět odpovídajícím požadavkům na splnění potřebných kvalifikačních aspektů.

Jak přispívá asociace k zajištění potřebné kvality jednotlivých dokumentů zpracovávaných energetickými specialisty?

Asociace energetických auditorů dlouhodobě pořádá vzdělávací akce na podporu jak zvýšení odborné úrovně dosavadních energetických specialistů, tak i zajištění potřebné odborné úrovně uchazečů o oprávnění energetického specialisty v jednotlivých oblastech. Zabýváme se rovněž osvětlováním systémových postupů zpracování jednotlivých dokumentů s cílem sdílení získaných zkušeností. Asociace v současné době věnuje velkou pozornost osvětě při aplikaci nových povinností vyplývajících ze změny zákona o hospodaření energií.

Je možné stanovit alespoň přibližné reálné ceny např. průkazů energetické náročnosti budov, energetických auditů nebo energetických posudků, které odpovídají potřebným zákonným požadavkům pro jednotlivé skupiny odběratelů těchto dokumentů?

Toto je velmi často pokládaná otázka. Odpověď na ni však rozhodně není jednoznačná. Pro všechny typy dokumentů musí platit pravidlo přiměřené pracnosti zpracování vzhledem k povinnému rozsahu a velikosti předmětu řešení. Rozhodně tedy nelze stanovit jakoukoliv paušální cenu např. průkazu energetické náročnosti budov nebo energetického posudku. Obecně lze říci, že se cena průkazu pro rodinné domy pohybuje v řádu tisíců korun, zatímco cena pro bytové nebo administrativní budovy bude dosahovat řádů desítek tisíc korun. Podobně je nutno uvažovat v případech cen energetických auditů či energetických posudků. Rozhodně doporučuji vlastníků budov a energetických hospodářství nejvyšší obezřetnost, pokud se setkají s nápadně nízkou nabídkovou cenou ze strany energetických specialistů. V takovém případě lze většinou úspěšně pochybovat o naplnění potřebných zákonných požadavků na tyto dokumenty. Následně, po eventuální kontrole ze

strany Státní energetické inspekce a případném zjištění zákonných nedostatků dokumentů, ponесou velmi pravděpodobně odpovědnost oba subjekty; vlastník, stejně jako energetický specialista, tedy zhotovitel předmětného dokumentu.

Na jaké nejčastější otázky v souvislosti s novelou zákona v současné době odpovídáte?

Změna zákona o hospodaření energií platná od letošního ledna je velmi rozsáhlá a vyvolává samozřejmě nespočet otázek u jednotlivých skupin účastníků trhu, tedy vlastníků, provozovatelů i energetických specialistů. Mnoho jich souvisí i s prováděcími předpisy k zákonu, které dosud nebyly v plném rozsahu vydány. Nejčastěji jsou zastoupeny dotazy na povinnosti vlastníků ke zpracování průkazů energetické náročnosti budov a obsahu a způsobu zpracování průkazu. Mnoho otázek je kladeno i v souvislosti s nutnými kvalifikačními předpoklady uchazečů o příslušné oprávnění energetického specialisty. Energetičtí specialisté se zajímají o proces jejich průběžného vzdělávání, které nově stanovuje zákon. Na všechny položené otázky se snažíme trpělivě odpovídat, a přispět tak k co nejrychlejší a správné aplikaci zákona.

Považujete v současné době trh hospodaření s energií za stabilní?

Trh hospodaření s energií se nepochybě stále vyvíjí. Za dobu působení zákona o hospodaření energií, tj. od roku 2000, lze jistě zaznamenat velký pokrok, který se projevuje ve zvýšení účinnosti využití energie. Na druhé straně nelze přehlédnout určité snahy o pouze formální naplňování požadavků zákona, a to jak ze strany povinných vlastníků, tak oprávněných osob. Jakýkoliv formalismus však rozhodně nepřispěje k naplnění cíle, tedy zvýšení hospodárnosti využití energie. Bude tedy rozhodně nutné radikálně zvýšit kontrolní činnost ze strany pověřeného orgánu, a přispět tak k vyšší autoritě zákona o hospodaření energií. Stabilita trhu hospodaření s energií bude nastolena teprve tehdy, až si všichni jeho účastníci budou vědomi svých povinností, ale také své odpovědnosti. Další informace najdete na www.aeaonline.cz. (tk)